

Stichting
Dienstverlening aan
Buitenlanders

JAARVERSLAG 2021

Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders

JAARVERSLAG 2021

Contactgegevens

Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders (SDB)
Herenstraat 34
3512 KD Utrecht

Telefoon 030-2519246 / 06-15123780

E-mail: usrk.sjd@hetnet.nl / info@sdb-utrecht.nl / sdbutrecht@gmail.com

Rekeningnummer NL64INGB0004253482 t.n.v. SDB Utrecht

Website www.sdb-utrecht.nl

KvK nr 30200224

JAARVERSLAG SDB 2021

Voor u ligt het jaarverslag over 2021 van Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders (SDB)

Inhoud:

- 1. Wat SDB doet**
- 2. SDB in 2021**
- 3. 2021 en verder**
- 4. Enkele overzichten**
- 5. Financieel jaarverslag en toelichting op de begroting 2022**

Bijlagen:

- voorgeschiedenis
- doel
- organisatie

1. Wat SDB doet

Doelgroep

De doelgroep bestaat uit mensen van buitenlandse afkomst die in een gemarginaliseerde positie verkeren. De meesten zijn (ex)asielzoekers, uitgeprocedeerd of in een vervolprocedure, zonder mogelijkheid om op legale wijze in hun levensonderhoud te voorzien en zonder recht op ondersteuning van overheidswege. In principe wordt iedereen die zich als cliënt aanmeldt en kennelijk tot de doelgroep behoort te woord gestaan.

Activiteiten

De kerntaak van de stichting is sociaal juridische dienstverlening. Naast vreemdelingenrecht komen ook andere rechtsgebieden aan de orde, zoals familierecht en sociaal zekerheidsrecht. Daaruit voortvloeiende taken zijn toeleiding naar de gezondheidszorg, hulp bij het vinden van onderdak en (voor zover de middelen toereikend zijn) financiële ondersteuning.

Als de cliënt een 'ongedocumenteerde' is wordt aan de hand van zijn verhaal en van de inhoud van zijn dossier beoordeeld of er een reële kans is om een vergunning tot verblijf te krijgen. Als dat zo is volgt verwijzing naar een advocaat. Vaak doet de SDB voorbereidend werk voor de advocaat. Het is gebruikelijk om met de cliënt mee te gaan naar de advocaat, om zeker te zijn dat cliënt en advocaat elkaar begrijpen. De SDB blijft de procedure volgen. Veel ongedocumenteerde cliënten hebben ernstige gezondheidsproblemen, veelal van psychische aard. Vaak zijn ze niet, of niet meer, in behandeling voor hun klachten. SDB ziet het als haar taak om hen zo snel mogelijk naar de gezondheidszorg te verwijzen. Er worden contacten gelegd en onderhouden met huisartsen, tandartsen, apothekers, ziekenhuizen,

instellingen voor GGZ, etc. Vaak wordt ook hier de cliënt begeleid naar de behandelaar, dat zorgt voor een betere communicatie.

Dakloos zijn is voor onze doelgroep vaak een groot probleem. De stichting heeft doorgaans niet de middelen om een kamer te huren, maar soms is een oplossing te vinden met behulp van een diaconie of een particulier. Het verstrekken van leefgeld kan soms in samenwerking met derden uitkomst bieden. Het bekostigen van onderdak en het verstrekken van leefgeld door de SDB blijft beperkt tot cliënten die langdurig begeleid worden in een juridische procedure en/of medische behandeling. Een langdurige begeleiding van cliënten in complexe zaken is kenmerkend voor het werk van de SDB.

Stad zuigt vluchtelingen aan

Dakloos geworden lopen mensen met soms goede opleiding of zonder hun gezin op straat in Utrecht. Want de grote stad heeft een aanzuigende kracht, daar komt de vluchteling of de buitenlander 'sans papiers' naar toe met de hoop op werk en hulp van organisaties, die in de provincie niet te vinden zijn.

Juist afgelopen jaar speelde een belangrijke rol dat velen dakloos geworden waren doordat zij geen geld meer hadden voor huur/verblijf. Hun 'zwarte' baantjes waren door coronamaatregelen weggevallen. Op de vraag om hulp voor voedsel-en onderdak (leefgeld) kon door de medewerkers van het Straatpastoraat niet langer worden ingegaan. Daardoor werd voor leefgeld voor hun hulpvragers ook een beroep gedaan op de SDB.

Samenwerking

Er wordt door de SDB samengewerkt met derden, waar het gaat om cliënten in andere plaatsen. SDB heeft veel cliënten buiten stad en regio Utrecht. Dat heeft twee oorzaken: ten eerste zwerven mensen uit de doelgroep van Utrecht naar een andere plaats doordat voor hen in Utrecht geen opvang te vinden is, ten tweede verwijzen particulieren en instellingen in andere plaatsen op grond van eerdere ervaringen iemand naar SDB. Er wordt dan gezocht naar mogelijkheden om hulp in of nabij de verblijfplaats te regelen. Als het niet mogelijk blijkt om een cliënt geheel aan een plaatselijke instelling toe te vertrouwen komt het soms tot een taakverdeling waarbij de SDB zich vooral bezig houdt met de juridische kant van de zaak.

Op lokaal niveau wordt deelgenomen aan het Utrechtse besturen- en hulpverlenersoverleg (waarin alle plaatselijke instellingen die hulp verlenen aan de doelgroep deelnemen) en op landelijk niveau aan het Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning. Door samen te werken met andere organisaties kan de hulpverlening op elkaar worden afgestemd en kunnen overlappingsen worden voorkomen.

Samenwerken heeft succes

In 2021 zijn drie organisaties in Utrecht die door de kerken worden gesteund, meer gaan afstemmen op elkaar. Dat gebeurt o.a. met een groeps-app, daarin melden het Straatpastoraat, SDB en Villa Vrede elkaar wanneer en aan wie een toekenning voor leef-of woongeld nodig is of al heeft plaatsgevonden. Zo kan bepaald worden wie wat doet of kan doen. Maar ook omdat zo dubbele hulp of misbruik van hulp wordt voorkomen.

Dat samenwerken heeft succes en blijft zo doorgaan. De SDB wil samen met anderen een uitgestoken hand naar thuisloze vreemdelingen zijn. Namens de Utrechtse kerken (USRK) willen wij ons vanuit de bijbelse opdracht blijven inzetten voor deze 'minsten', de kwetsbare niet rechthebbende mensen die in onze stad verblijven.

2. SDB in 2021

Werken in coronatijd

De corona-pandemie heeft ook het werk van SDB niet ongemoeid gelaten. Er kon niet langer spreekuur worden gehouden, maar er moest vanuit huis worden gewerkt, en de contacten met cliënten moesten grotendeels per telefoon plaatsvinden. Dat is uiteraard verre van ideaal, langs komen voor een persoonlijk contact en advies was niet steeds mogelijk.

Door corona meer leefgeld nodig

De vraag om hulp van de groter wordende groep buitenlandse daklozen is deels te verklaren uit het landelijke politieke klimaat, deels uit de minder aanwezige (nacht)voorzieningen voor daklozen tijdens de corona epidemie. Soms waren de opvangplekken open, soms weer dicht. Sommigen komen voor soep en brood langs bij de dagopvang van het Leger des Heils, anderen voor maaltijden bij projecten o.a. van de kerken. Maar daar is meestal geen nachtopvang of financiële hulp aan verbonden.

Daardoor komen vele ongedocumenteerden opnieuw in het daklozencircuit terecht. Zij krijgen geen aandacht of hulp, tenzij zij willen meewerken aan hun eigen terugkeer. En dat is voor mensen uit gevaarlijke landen, waar mensenrechten met de voeten worden getreden, geen optie.

Soms kunnen deze mensen logeren bij vrienden of familieleden, maar vanwege de corona beperkingen is de kans om bij anderen in huis te worden genomen veel kleiner en moeten zij andere (vaak betaalde) verblijfsplekken zien te vinden.

Meer menselijke maat?

Een groot probleem is nog steeds dat door de bezuinigingen op de gefinancierde rechtshulp advocaten zeer terughoudend zijn in het aannemen van gecompliceerde zaken. Voorbereidend werk door SDB kan dan een oplossing bieden, maar bepaald niet altijd. Ook de slordige wijze waarop de IND nogal eens omgaat met de rechten en belangen van asielzoekers maakt het leven voor hen niet gemakkelijker. Maar wellicht zal het tumult over de toeslagenkwestie de overheid bewegen om ook op dit terrein de menselijke maat meer in acht te nemen.

Een punt van zorg is dat het overheidsproject Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) er niet in slaagt om voor voldoende opvangmogelijkheden te zorgen, de wachtlijsten zijn weer aanzienlijk, en de criteria voor toelating houden velen buiten de boot.

Mensen en dossiers

- In 2021 werden 32 dossiers behandeld, waarvan 20 nieuwe cliënten. Het betrof mensen uit 12 verschillende landen.
- Van de cliënten verbleven er 20 in stad of provincie Utrecht, en 12 elders in Nederland.
- In 26 dossiers ging het om ongedocumenteerden, waarvan 8 in procedure.
- In de meeste dossiers (25) ging het over vreemdelingenrecht, ook kwamen sociaal zekerheidsrecht, gezondheidsrecht en familierecht aan de orde.
- Waar sommige cliënten dat nodig hadden werden ondersteunende gesprekken gehouden.

Een nieuwe groep

Door het contact met het Straatpastoraat kwam een nieuwe groep in zicht. Het gaat om mannen die al heel lang in Nederland verblijven, ooit een verblijfsvergunning hadden maar die door een aanvaring met Justitie zijn kwijtgeraakt, en niet uitzetbaar zijn. Bij hen speelt verslavingsproblematiek een belangrijke rol. SDB zoekt ijverig naar oplossingen voor deze mensen.

3. 2022 en verder

Voorspelling

Onze doelgroep zal blijven bestaan, en daarmee de behoefte aan ons werk. De omstandigheden waaronder dat werk gebeurt hangen vooral af van overheidsbeleid, zoals bezuiniging op de gefinancierde rechtshulp, reglementering van de opvang door de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), en een nog restrictiever – lees: harder – toelatingsbeleid. De LVV, nog steeds een pilot in o.a. Utrecht, beoogt een bijna-monopolie op de opvang van ongedocumenteerden, met nadruk op de bevordering van terugkeer en vertrek. Helaas: ongedocumenteerden hebben vaak maar al te goede redenen om niet te willen terugkeren naar het land van herkomst, en dus blijft de vraag naar alternatieve opvang bestaan. En aan die vraag voldoen is voor de SDB een zwaar karwei. Wij voorzien dat wij ook in 2022 nog genoeg te doen te zullen hebben!

Een zwaar jaar

Op onze verzoeken aan diaconieën van Utrechtse binnenstadkerken om extra financiële steun werd spontaan gereageerd. Zo konden we woon-en leefgeld blijven verstrekken aan mensen die een tijdelijk onderkomen nodig hebben gedurende het traject van sociaal-juridische hulp van de SDB. Ondanks de grote steun van de Stedelijke Diaconie van de Protestantse Gemeente Utrecht (DPU), en twee fondsen, alsmede tussentijdse giften van diaconieën en particulieren, was 2021 financieel voor ons een zwaar jaar.

In komende jaren zal door de SDB weer stevig op fondsenwerving worden ingezet. Maar ook zal opnieuw een uitdrukkelijk beroep worden gedaan op de stedelijke diaconieën.

4. Tabellen

Landen van herkomst

In 2021 waren 32 dossiers in behandeling, zie tabel 1 (in 2020: 27). De cliënten waren afkomstig uit 12 landen.

Tabel 1, landen van herkomst in 2021

Soedan	10
Somalië	4
Eritrea	3
D.R. Congo	1
Guinee	3
Sierra Leone	1
Marokko	5
Egypte	1
Syrië	1
Mauritanië	1
Zambia	1
Oekraïne	1
	--- +
Totaal	32

Verblijfplaats

Van 32 cliënten verbleven 20 (63 %) in de stad of provincie Utrecht, 12 (37 %) elders in Nederland.

Tabel 2, verblijfplaats per eind 2021

Stad Utrecht	17
Overig provincie Utrecht	3
Elders in Nederland	12
	--- +
Totaal	32

Enige kenmerken

Bij 20 dossiers (63 %) ging het om nieuwe cliënten; 2020: 12 (44 %).

Tabel 3, enige kenmerken van SDB-cliënten

Al in 2020 of eerder

– gezin	1
– man	8
– vrouw	3
Nieuw in 2021	
– gezin	1
– man	15
– vrouw	4
	--- +
Totaal	32

Status

Bij 26 van de 32 dossiers (81 %) ging het om buitenlanders zonder verblijfsvergunning.
(2020: 63 %)

Tabel 4, status per eind 2021

Verblijfsvergunning	
voor onbepaalde tijd	3
voor bepaalde tijd	3
Geen verblijfsvergunning	
in procedure	8
geen procedure, ex-asielzoeker	13
geen procedure, overige	5
	--- +
Totaal	32

Rechtsgebieden

Tabel 5, rechtsgebieden

Vreemdelingenrecht	25
Naturalisatie	1
Familierecht	1
Sociale zekerheid	3
Strafrecht	1

Aard van de hulpverlening, anders dan op juridisch gebied

Bij verwijzing naar de gezondheidszorg zijn alleen de nieuwe gevallen vermeld. Bij veel oude cliënten was het nodig om contact met de zorgverlener te blijven onderhouden. Met sommige cliënten werden min of meer regelmatig ondersteunende gesprekken gevoerd. Aan zeven cliënten werd langdurig leefgeld betaald.

Tabel 6, aard van de hulpverlening anders dan op juridisch gebied

Verwijzing naar de gezondheidszorg

– somatisch	1
– GGZ/verslavingszorg	3
Leefgeld	7
Hulp bij opvang	1
Remigratie (verwijzing)	1
Hulp bij toegang onderwijs	1

5. Financieel verslag 2021 en toelichting op de begroting

Overzicht van lasten en baten, balans en begroting 2022

Financieel overzicht 2021		resultaat 2020	resultaat 2021	begroting 2021	begroting 2022
Uitgaven					
<i>Cliëntgebonden kosten:</i>					
Leefgeld		9500	16990	15000	15000
Straatpastoraat			1225		
Tolk- en vertaalcentrum		121	195	3000	3000
Juridische Bijstand		240	0	1000	1000
<i>Salariskosten*</i>		30000	30000	30000	30000
<i>Fondswerving</i>				4000	4000
<i>Bureaunkosten</i>					
Huur huisvesting		3000	3000	3000	3000
Telefoon, internet		1071	1545	1000	1000
Kantoor benodigheden		210	935	600	600
Huishoudelijke artikelen		38	24	200	200
Verzekering		172	172	200	200
<i>Kosten vrijwilligers</i>					
Reiskosten vrijwilligers		762	1020	1200	1200
overige kosten vrijwilligers		1500	1242	2000	2000
Deskundigheidsbevordering/vakliteratuur		656	386	1000	1000
<i>Overige kosten</i>					
Bankkosten		355	359	300	300
onvoorzien			50	2500	2500
reservering/tekort	tussentotaal	47625	57143		
		-5680	-628		
Totale uitgaven		41945	56515	65000	65000
Ontvangsten					
<i>Derving salariskosten*</i>					
		30000	30000	30000	30000
<i>Organisaties</i>					
Fondsen		5730	5000	17000	17000
Kerken		4415	19715	16000	16000
<i>Particulieren</i>					
		1800	1800	2000	2000
Totaal ontvangsten		41945	56515	65000	65000
Resultaat		0	0	0	0

Balans	Activa		Passiva		
	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020	
ING, lopende rekening	3726	1290	Eigen vermogen	-179	449
Borg	500	500	Lening	0	3000
			Vooruit ontvangen	16996	
Spaarrekening ASN	12658	1659	Nog te betalen	67	
Balanstotaal	16884	3449	Balanstotaal	16884	3449

Toelichting op het financieel verslag 2021 en de begroting 2022

Het jaar 2021 is financieel gezien in een opwaartse lijn. Met veel inzet van de vrijwilligers en bestuur is getracht de inkomsten te laten stijgen, en dat is in de cijfers terug te zien.

De realisatie van de inkomsten laat zien dat er een bedrag van 56.515,- euro is ontvangen, wat nog wel minder is dan het begrote bedrag, maar beter dan het jaar 2020.

Een belangrijke bijdrage komt van Diaconie PGU, zij hebben totaal bijna 34.000,- euro gegeven. Deze bijdrage gebruiken we voor de jaren 2021 en 2022.

De ontvangsten van fondsen blijven nog achter bij de begroting, maar we blijven werken aan een goede communicatie met hen en hopen alsnog op een verhoging van dit bedrag.

De stelpost fondsenwerving bleef ongebruikt omdat het bestuur zelf de fondsen heeft benaderd.

De financiële ondersteuning aan cliënten (leefgeld) is hoger dan begroot, een duidelijk gevolg van de corona maatregelen, waardoor het nog moeilijker voor ongedocumenteerden was om inkomsten te verkrijgen door (zwarte) baantjes.

In 2022 proberen wij met concrete praktijkvoorbeelden de bijdragen van fondsen en kerkelijke instellingen te verhogen. Zodat wij met meer financiële middelen ook meer mensen de reëel bedoelde sociaal-juridische ondersteuning kunnen geven.

De overige kosten proberen we op het huidige niveau te handhaven zodat we weer zoveel mogelijk mensen kunnen helpen. Alleen voor de telefonie hebben we naar een goedkopere oplossing gezocht en gevonden, dit zal tot uiting komen in de eindcijfers van 2022.

NB *Op verzoek van enkele fondsen en geldschieters is onder de post 'Derving salariskosten' een (fictief) bedrag van 30.000 inzichtelijk gemaakt voor wat de juridisch geschoolde medewerkers vrijwillig inzetten. Dit is zowel aan de uitgaven- als de inkomstenkant genoteerd.

Bijlage: voorgeschiedenis, doel en organisatie

Voorgeschiedenis

De oorsprong van de SDB ligt in 2001, toen de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken (USRK) besloot een werkgroep voor sociaal juridische dienstverlening aan buitenlanders in te stellen. De reden daarvoor was dat al te veel niet-Nederlanders verdwalen in het woud van regelgeving doordat zij geen toegang hebben of weten te vinden tot de bestaande instellingen. Dat geldt vooral voor buitenlanders zonder verblijfsstatus (ongedocumenteerden), die met name behoefte hebben aan dienstverlening op het gebied van vreemdelingenrecht, maar ook op andere terreinen.

Er werd een bescheiden kantoorruimte gevonden en een werkgroep opgericht. Een van de leden van de werkgroep, met een hbo-opleiding sociaal juridische dienstverlening, werkt sinds die datum als vrijwilliger op het bureau, wanneer nodig geassisteerd door de andere leden van de werkgroep, waaronder een jurist. Er bleek al spoedig veel behoefte te bestaan aan de diensten van het bureau. Daarom heeft de USRK besloten het bureau te verzelfstandigen, en op 18 november 2004 is Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders (SDB) opgericht. De band met de USRK bleef daarbij gehandhaafd, mede doordat voor de benoeming van bestuurders en wijziging van de statuten de goedkeuring van de USRK nodig is. Ook is in de statuten vermeld dat de stichting is opgericht overeenkomstig de identiteit van de USRK. Sinds eind 2001 huist de SDB in het gebouw van de Baptistengemeente Silo aan de Herenstraat 34 te Utrecht.

Doel van de stichting

In de statuten staat als doel van de stichting SDB omschreven *'de organisatie van hulpverlening aan voornamelijk dakloze of thuisloze vreemdelingen, die zonder voldoende middelen van bestaan zijn, en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord'*.

Organisatie

De organisatie wordt gerund door vrijwilligers en is financieel afhankelijk van donaties. De samenstelling van het bestuur was gedurende het verslagjaar 2021:

Voorzitter :	mevrouw J. (Joke) Kuijf vanaf 1-10-2018
Secretaris :	de heer ds. A.J. (Arjan) Noordhoek vanaf 4-6-2019
Penningmeester:	de heer ing. drs. H. (Harmen) Pelgrum (waarnemend)

Vrijwilligers

Gedurende het hele verslagjaar was mevrouw M.J. (Joke) de Jongh als sociaal juridisch dienstverlener werkzaam, samen met de heer mr. P.J.L. (Peter) Kretzschmar als juridisch medewerker.